

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 32.

A' Magyar Kurir 45-dik darabjához.

Magyar Ország.

Alábbirtak, Tek. Gömör Vármegyei Aug. Conf. lévő Tek. és Tiszt. Esperesség által megkéréretteve lévén, az alábbirt napon és esztendőben, Tek. Nem. Szontágh János, ugy Tiszt. és Tudós Bartholoméidész László Ochtinai, Schulteti Mihály Rosnyai Prédikátor, nem külömben Farkas András és Carlowszki József Rosnyai Eyang. Professor Uraknak mint a' Tiszt. Senioratus birtokosinak társaságokhan a' Jolészi Parnassus nevü kerthen lévő 's Tek. Nem. és Vitézlő Császár András Ur könyvtárjába mentünk; a' hol minekutánna feljebb tisztelt biztos Szontágh János Ur tisztelt Császár András Urral, a' már említett Senioratus nevében a' könyvtárjának 's épületjének által adása végett meg szólította: akkor a' többször tisztelt Ur ajánlásának híven megfelelni kívánván: a' könyves-tárját az általa írásban foglaltatott meghatározás szerént a' közhasználhatás végett a' sokszortisztelt Senioratusnak jelenlétkben általadta. Mellyről készített írása következendőköl áll:

Quod vivus egi, mortuus agere non potero. Vivus humanitatis felicitati incubui, ad mors fieri ultro non sinet. Mortuus proin mortuos Consiliarios (Libros) vice mei functuros subrogó, scilicet intime persyadeor, multos Consiliarios illos loquentes esse vitae duces, atque magistros: illorum quippe ope gestis ante saecula ob oculos positis, lectores effici ad utendum praesentibus sapientiores, ad cavenda futura sagaciores; illustrati nimirum illorum ministerio intellectum, nobilitati cor, mificari affectus, retegí abditas veritates, propulsari superstitionem, praejudicia,

mundari religionem, instillari sanos de summo Ente, ejusque colendi ratione conceptus, doceri verbo, Deo, sibi, proximoque debita officia. Ita est.

Libri millenariorum saeculorum acta, actorum causas atque eventus in nuce exhibendo magna quasi ceu serperastris ducunt ad debite utendum temporibus, evolvunt latenter mentis humanae dotes, augent perficiuntque ad felicius vivendum servientia inventa; jungunt regna regnis, hominem homini, cordos mariaque scrurantibus retegunt, Orbem quaqua patet familiam unam efficiunt, creant ex animalí veri nominis hominem, ex homine civem, redduntque originali suo, Deo similiorem.

Quae cum mente identidem revolve-rem, revolvendo concluderem, me librorum vehiculo a' fatís etiam meis humanitatis (eujus felicitatem pro mea semper calculavi) commodis inservire quiturum, libros quos saepe ori necessariis subtractis comparaveram, una cum manuscriptis, verbo universam librarium meam supellectilem publicis usibus sacravi. Pro libraríae porro isthujus perpetuo conditorio aedes meas in Parnasso avito Jólésziensi horto, sequenti ratione deputavi, nimirum:

1. Vita mea duratura, nepoteque meo Sigismundo superaturo, usum quidem librorum meorum omni hominum liberum facio, proprietatem attamen pro me, directisque haeredibus meis salvam relinquo; in utendo porro collateralibus meis prioritatem tribuo.

Itt meg kell jegyezni, hogy Tek. Császár Urnak egytlenegy unakátskája legyen, a' kinek hosszú életéhez mtndazál-

tal nagy reménysége nem lévén, az határozta meg könyves házának és tárjának általadására leginkább.

2. In Casum defectus nepotis mei memoratam bibliothecam meam in I. Ven. Senioratum Gömöriensem cum aedibus cunctis, parteque horti occidentali usque piscinam ea lege transfero, ut idem curam illius, deligendi juramentoque adstringendi bibliothecarii fidei tradat, aedes sartas tectasque conservet, usu librorum neminem arceat; totus a suprema I. ac Vener. Superintendentiae Cis- et Trans-Tibiscanae inspectione pro re nata pendeat. Et cum praevidere sit, R. Catholici Gymnasii Rosnaviensis Professores usum repetitorum Librorum crebriorem capturos; Evangelicarum Rosnaviensium Scholarum Professoribus parem relate ad hujates Capitularem etc. Episcopalem Bibliothecas usum aequo jure concedi volo. Porro:

3. Certum quidem est fundum praetactum qua aviticum, ad casum defectus lineae meae collateralis respecturum: spectato interim eo quod conatus mei praeter utilitatem publicis illis maxime usui, decorique sint cessuri; non sperare non possum, haec consilia mea illis sacra futura, eosdem consequenter dispositionem hanc meam non saltem loco suo relicturos, quin conatus hosce meos ratione omni secundaturos. Casum adversum eosdem beneficiis ultimis tabulis iisdem assertis simpliciter exclusos volo; et declaro. Quo eventuro ex se intelligitur.

4. Eosdem collaterales meos gravissimos in aedificia, hortum etc. impensos sumptus meos sarcire obligatos futuros. Quo facto tam aes praevio titulo nuncrandum, quam et eorum, quae vi testamenti iisdem tribui pretia, ob laesionem dispositionis meae, in augmentum bibliothecae per I. Ven. Senioratum converti libros cunctaque eos Spectantia Rosnaviam transferri volo et ordino. Ultra haec:

5. In attactum lineae meae defectus eventum, universam pariter adquisitam substantiam meam, praeter Consanguineis legata salva quoad proximam dispositionem meam violaturos collaterales praevia ordinatione mea) in comparationem librorum verti volo, scopoque hoc 100 i. e. centum quoque alvearium centenario numero continuo conservandarum apum proventus in eundem finem destino; destino item

6-o. In bibliothecarii qualemqualem remunerationem R. f. norum 2000. i. e. bis mille, anotina foenora, hortique supraderminati usum, non absimiliter pro habitatione ejusdem Domum meam Rosnaviensem ad defectus casum occupandam; destino demum in mercedem apium custodis 1000 i. e. mille R. fl. Census, ultra id pro habitatione cubiculum in parnasso unum. Si quidem porro:

7. Sperare esset crescente aetate numerum librorum cretutum adeo ut recipiendis illis exstantes aedes minime suffecturas, provideatur, apiarium supra cellaria positum pro librorum domicilio deputavi. Demum

8. Bibliothecarii erit libros et M. M. SS. ut oculorum pupillam custodire, cathalogum debitu n formare, cuncta in requisito ordine salva et integra conservare; lectione neminem arcere, libros (manuscriptis liorisque crisis meis notatis exceptis) praestita sufficiente securitate penes taxam Senioratus arbitrio (Consanguineis meis ab onere isthoc immunitatis) statuendam pro lectione cum prudenti discretione petentibus extradare, crisisum attamen mearum, uti et M. M. SS. exscriptionem nulli concedere; rationes demum super praevius I. Ven. Senioratui toties quoties jussus fuerit, reddere; salvum hoc interim I. Ven. Senioratui facio, ut idem anteriorem cellarii partem in habitationem bibliothecarii, si volet, mutet

(Végt. másszor).